

Fiche 1: Mededeling inzake auteursrecht in de kenniseconomie

1. Algemene gegevens

Voorstel: Mededeling van de Commissie Auteursrecht in de kenniseconomie

Datum Commissiedocument: 19 oktober 2009

Nr. Commissiedocument: COM (2009) 532

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=198697

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: n.v.t.

Behandelingstraject Raad: raadswerkgroep Intellectueel Eigendom, Raad voor Concurrentievermogen (onder Spaans voorzitterschap)

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie van Justitie

2. Essentie voorstel

De mededeling bevat een overzicht van de resultaten van de openbare raadpleging die heeft plaatsgevonden aan de hand van het Groenboek Auteursrecht in de kenniseconomie¹. De raadpleging had tot doel na te gaan hoe een brede verspreiding van kennis in de interne markt en met name in de e-omgeving kan worden bereikt binnen de bestaande auteursrechtwetgeving. In de mededeling wordt tevens een reeks van voorbereidende maatregelen aangekondigd, die een basis leggen voor concrete follow-up initiatieven als onderdeel van een integrale strategie op het gebied van intellectuele eigendomsrechten.

De voorbereidende maatregelen betreffen nader onderzoek naar mogelijke oplossingen op het gebied van:

- het digitaal bewaren en verspreiden van wetenschappelijk, cultureel en onderwijsmateriaal ten behoeve van bibliotheken, archieven, onderwijs en onderzoek;
- het gebruik van verweesde werken (werken waarvan de rechthebbende onbekend of onvindbaar is);
- de toegang tot kennis voor personen met een handicap;
- de door de niet-professionele maker vervaardigde inhoud.

3. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in?

Hoewel melding wordt gemaakt van onderzoek naar mogelijke oplossingen waaronder wettelijke instrumenten, vloeien uit deze mededeling geen concrete wetgevende maatregelen voort. Dat zal duidelijk worden in de door de Commissie aangekondigde concrete follow-up initiatieven als onderdeel van een integrale strategie op het gebied van intellectuele eigendomsrechten. Er is nu geen aanleiding tot het innemen van een standpunt inzake proportionaliteit en subsidiariteit.

Aan de follow-upmaatregelen uit deze mededeling zijn naar verwachting voor de EU-begroting en/of de lidstaten geen kosten verbonden.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland staat positief tegenover de mededeling maar is van mening dat deze nog weinig concrete maatregelen bevat en wacht de aangekondigde strategie op het gebied van intellectuele eigendomsrechten af, waarvan het auteursrecht in de kenniseconomie onderdeel is. Deze strategie zal door de volgende Commissie worden gepresenteerd.

¹ COM (2008) 466

Inzake het onderwerp 'bibliotheken en archieven' deelt Nederland de mening van de Commissie dat er gewerkt moet worden aan eenvoudige en kostenefficiënte systemen voor het vereffenen van de rechten voor digitalisering en de online verspreiding van werken. Hierbij moet echter niet uit het oog worden verloren dat het niet wenselijk is rechthebbenden te verplichten licentieovereenkomsten te sluiten. Indien een rechthebbende zijn werken zelf digitaal wenst te exploiteren dient dit mogelijk te blijven.

Nederland onderschrijft de aangekondigde effectbeoordeling ten aanzien van werken waarvan de rechthebbende onbekend of onvindbaar is, de zogenoemde verweesde werken. Zoals in de Nederlandse reactie op het Groenboek is opgenomen is het gelet op het vaak grensoverschrijdende karakter van belang dat dit onderwerp in EU-verband (of bij voorkeur in een nog internationaler verband) wordt opgepakt.

Bij de inventarisatie van de mogelijke benaderingswijzen zal door Nederland aandacht worden gevraagd voor de initiatieven die in het kader van zelfregulering in Nederland zijn ontplooid met betrekking tot verweesde werken (zoals de onlangs tot stand gekomen intentieverklaring van het samenwerkingsverband van de landelijke bibliotheekorganisaties (FOBID), de Stichting Auteursrechtbelangen en de Voice voor samenwerking rond digitalisering).

Nederland kan zich vinden in de voortzetting van het beleid van de Commissie zoals aangekondigd in *Scientific Information in the digital age*² met betrekking tot de vrije toegankelijkheid van onderzoeksresultaten indien het onderzoek met overheidsgeld is gefinancierd.

Nederland steunt het organiseren van een belanghebbendenforum voor personen met een handicap. In het forum kan onder meer aandacht worden besteed aan het preciseren van de richtlijn, zodat een louter *formatshift* ten behoeve van gehandicapten (zoals de vertaling van een werk in braille) niet vergoedingsplichtig is. Dit laat de mogelijkheid onverlet om voor de verveelvoudiging of openbaarmaking een vergoeding te vragen.

Bij de door de niet-professionele maker vervaardigde inhoud (*user-generated-content*), een onderwerp dat nog volop in ontwikkeling is, wacht Nederland de ontwikkelingen af.

² COM (2007) 56 (Communication from the Commission to the European Parliament, the Council and the European Economic and Social Committee on scientific information in the digital age: access, dissemination and preservation)